

MAGYAR MERKUR

I 789-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kír. Fels. különös engedelmevel

Szombaton Sz. András havának 21-dik Napján.

Orsováról és a többi vég vidékekről.

Az *Allioni* táborbul Nov. 9-dikén. — Az Orsovai Basa az ő viselése által meg-bizonyítja, hogy nem tökkel ütött fejű ember. Olly jól átalmazza magát, hogy eléob meg-nem fogjuk hódolttatni, míg a nehéz mendörgő szerek el-nem érkezének Belgrádbul. Tegnap és ma 16 emberek és 1 pattantyús tizst sebesítették-meg az ellenségnek tüze által, a kikkől már 7 meg-haltanak. A Belgrádi Tökök még Ográdinánál és ezen a vidéken tartózkodnak, mivel az Orsovai Basa a Belgrádi Basának első erelmére azt felelte vólt: hogy magának is izüksége legyen az hajókra és emberekre, a leg-jobb jószágok meg-mentésére Orsovánál; ebben a szempillantásban, mellyben a *gyaurok* az erősséggel izemközt állanak,

Y Y Y Y

nak,

nak, nem erőtlénithetné-meg magát hordatáfsal és késérséssel, és a félenk Belgrádiakat a várba bé-fogadni oktalanság volna, mert ha Belgrádban vitézül óltalmazták volna magokat, Orfova mostanában nem fenyegettetnék.

Nov. 10-dikén. Ma érkezett a Fő Vezérhez egy kurir Oláh orszagbul, a ki azt az örvendetes izenetet hozta, hogy a Generalisok *Fabri* és *Lichtenberg*, a kikre vólt az expeditzio bizva, *Kladovát* a közzel lévő palánkával együtt el-foglalták. A vitézkedő népnek vagyonoftul szabad ki-menetel engedtetett, mindazáltal 31 ágyújokat minden munitziot és eleséget hátra kellett hagyniok. Az eleség öly fokasággal találtatott, hogy egynehány Regimentek el élhetnek belöle a' télen. Erdödy Regimentje hihetöképpen ottan fog téli szállásban maradni. — Ezen tudósításra a' Fő Vezér még egyszer a' fel adásra intette az Orfovai erőfséget és hamar azután fejer zászlók függesztettek - ki Orfovában, 's egynehány követek is jövének-által a' Fő Vezérhez, a' kik időt kérenek a' gondolkozásra. 10 órától fogva egy lövés sem tétetik, reménylük tehát, hogy a' vár-örizet örömöft fog szerződésre hajolni, mint-hogy *Kladovának* el-vesztése után nintsen honnan szerezniék eleséget. A' Törökök tsoportonként bujkáltak ki az ő alsó báltozatjaikból, a' fris levegöre. — Ma a' nehéz lövő szerek jöttek - el Belgrádbul, és ha a' Törökök még akkor sem adják-fel az erőfséget, háromszori 24 órák alatt szüntelen való tüzeléssel fog szorongattatni.

Sabatbul Oktob. 29-dikén. Ebben a' szempillantásban jövök az ütközetről, és még most is vörös a' kontösöm a' Török vértől. Készek vagyunk immár a' munkával, az az a' Törökök mind ki-hajtattattak a' Belgrádi kerületből, és *Drina* vizén által - kergettettek.

Min-

Mindennek fzerentsés ki - menetele lett. A' Törökök ördögök módjára viaskodtak, és végtére erővel kellett őket ki-taszítani.

Lipnitzánál, melly hely *Loznitza* és *Lesnitza* között vagyon, 3 részekre oszlott a' mi seregünk. *Dávidovits* Oberster Ur a' jobbik szárnyat vezette, és minden hatalommal a' Törökökre tsapott. De egy csoport Törökök a' lesben állottak, a' kik hátulról ütöttek az Obersterre, azt vélvén hogy ez volna az egész Császári sereg. Törökök és kerefztyének öszve elegyedtek, és így tartott a' hartzolás rövid ideig, míg a' mieinknek második osztalyja is segítségre nem lépett, a' Törököket kevés hijjával egészen bé-keríté, 30-at közzülök le-vága, és a' többieket szaladásra kényszeríté. Ugyan akkor ballagának 8000 Törökök a' Lipnitzaiaknak segítségére; de látván hogy ezek már sebes szaladásban vagynak, ök-is hátat fordítanak és velek együtt a' *Drinán* kerefztül szaladának. — Mi tőlünk öszveséggel tsak 5-en estek-el és 40-en sebesítették-meg, a' kikkől 2 az út közben Sabázt felé, meghaltanak. Az ellenség 30 embereit vesztette-el ott helyben, és az ő üldöztetése közben még több hóltak is találtattak. Azomban *Dávidovits* Oberster Ur, a' ki a' kergetésben megszöve el-távozott volt a' seregtől, halálos veszedelembé jutott, mert egy *Vidaits* nevű Török Kapitány, még egy más Törökkel hátulról kerülté az Oberstert, és mivel hogy esmérte, szüntelen kiáltozott reája: *Davidovits predajsz!* Davidovits add-meg magadat! A' Török tiszt az ő lántzájával már a' hátat érte nekie, midőn ezt meglátta egy vadász és szferentsésen le-lötte a' Kapitányt az ő lováról. Abban a' szempillantásban a' Kapitánynak késérője a' vadásznak neki ugrat, és le-vágja fejét. De ezt-is tsak hamar egy más vadász hanyatt lövi vala. Abban a'

minutában mellyben a' Török kapitány, az ő társa és a' mi derék vadászunk életét vesztette-el, az Oberster Ur több népre akada, és így meg-menekede a' haláltól vagy fogságtól. — Itten nevezetes prédához jutottunk, mivel a' Törököknek nem volt annyi idejek, hogy személyeken kívül mást valamit meg-menthettek volna; ökröket, lovakat, teheneket, juhokat gyümölsöt, zsirt és mézet nagy fokasággal találtunk. És mivelhogy már a' *Drináig* terjedünk el, ezen folyóviz is el-vagyon a' Törökök előtt rekesztve, következőképpen leg-kifsebb jószág sem vitethetik többé vizen *Zvornikról Rátsára*. — Némelly akadályok, mellyek e' mostani késő időben elő-adják magokat, lehetetlenné teszik *Zvorniknak* ostromoltatását, mindazáltal szándékunknak tzeljät el-értük, és a' Belgrádi kerületet egész a' *Drináig* ki-tisztogattuk. Már most csak azon búsulunk, hogy az innét el-üzetett Törökök a' Boszniai sereghez ne adják magokat, és sok számú népekkel annál ártalmasabbak ne legyenek a' Horváth vég vidékeknek.

A Glinai tábori fő szállásból Nov. 3. Ebben a szempillantásban veszszük *Satienából* egy keresztyének következő intő jelentését. — „Tudtára légyen kegyelmeteknek, hogy a Skutari Basa és vele együtt 24-ezer fegyveresek itt vagynak. Magának semmi ágyúja és munitziója nintsen, mindazáltal sok gereblyét és ásót hordoz magával, és maga fizeti az ő katonáit. A többi Bosznia is egészen öszve-gyülekezett 4 Basák alatt, a kik között a Trávniki Basának helytartója is egy bizonyos *Ohehaja* vagyon; azt beszélik tehát, hogy egy felettebb nagy had fogna öszve-gyülekezni. A mi illeti a Bosznnyákokat, ezeknek nem jár semmi fizetések, hanem kiki 10 napra való eledelt viszen magával. A lövő szert, t. i. 2 ágyút és 2 hóbitzot

Bi-

Bihátsból veszik. Az egész ellenséges hatalom *Ostrosatska* és *Bihátska Gatta* felé fog tolyakodni, és osztán *Rakovitzá* ellen indulni. Ők a ti országokban mindent el-pufztítani és *Novit* meg *Lebernitzát* ki-takarítani szándékoznak, a *Skutari Bafa* a ti országokban gondolkozik telelni. “

Petriniából Nov. 6. E most folyó hónapnak 3-dikától fogva mind szüntelen fegyverben állottak a vég-vidékeken 3 osztályokban vitézkedő feregeink, mivel minden kémek azt a hirt hozták, hogy a *Skutari Bafa* 3-dikán vagy 4-dikén *Novinál* a száraz határon által akar vala tsapni, és hogy ugyan akkor *Kerstinára* és *Rakovitzára* fogna az ellenség ütni. De 4-dikén erősen kezdé az eső esni, és a fergeteges idő még most sem szünt-meg; ez hitöképpen az oka annak, hogy az ellenség azon a napon fel-hagyott az ő szándékában, mert a patakok és folyó vizek meg-áradtak, és fok helyeken meszfe ki-öntöttek. Még egy-néhány hetek előtt szeme közzé neveltünk volna annak, a ki azt állította volna, hogy a híres *Skutari Bafa* még ebben az esztendőben annyi dolgot fogna nekünk adni. A *Generális Kvozdánovits* Báró leg-első volt a ki a *Basának* el-jövele felől hirt hallott, mert ő már *Oktob. 13-dikán* jelentést adott róla; de akkor senki sem akart nekie hitelt adni, mivel által-nem láthatták, hogy mi hozza a *Mahmud* Basát olly későn *Bosznýába*. Az oka most nyilván vagyon; a *Skutari Bafa* 24-ezer emberekkel *Szerviába* akart indulni, és az *Abdy* *Bafával* egyesülvén *Belgrádot* az ostrom alól fel-szabadítani. De hogy meg-hallotta az út közben, hogy *Belgrád* el-veszett volna immár, *Jaitzánál* tehát meg-állá, és végtére el-tökéllé magában *Belgrádnak* esetét *Horváth* országon meg-boszfzüllani. Mostan *Novinál* áll a száraz vég-vidékeken, és új plánumokat forgat elmé-

elméjében. Ha szolgál a szerentse, hogy az ő nagy számu feregét meg-verhetjük; Horváth országot megszabadítjuk tehát egy vad néptől, melly a mi földünket gyujtogatással es öldökléssel fenyegeti, és *Bosznya* az által meg fog aláztatni. A szerentse ebben az egész hartára-kelésben kedvezett a mi hadainknak, reménylünk tehát, hogy most sem fog el-hagyni bennünket. Némelly vég-vidéki helységeknek el-pusztittatását el-nem távoztathatjuk ugyan, mert a mi erőnket szellyel nem oszthatjuk; de egy szerentsés ütközet mindent helyre hozhat, és a *Kóburgi* Hertzegnek példája, a ki 20-ezer emberekkel 100 ezer Törökökön győzdelmet vert, mi belénk is bátorságot olt; ehez tér még az is, hogy a *Skutari* Basának mindenféle gyűlése, gyakorlatlan népe és kevés ágyúja vagyon, *Ó Gradiskából* Nov. 9. Ezenhónapnak második napján vettük Vallis F. V. H. sebes izenetjét, mellyre *Kvozdánovits* Generális leg-ottan fiető póstát küld *Laudon* Fő Vezérhez, azomban pedig egy Diviziót a' Gradiskai Regimentből útnak indíta *Noffka* felé; ebben a' szempillantásban követik az előbbenieket 2 kompánia Gradiskaiak és 4 kompániák a' vár örökbül, mivel az a' hir vagyon, hogy az ellenség a' végviléken által-rohant és egynehány falukat el-is égetett volna. A' bizonyos, hogy tegnaptól fogva gyakor ágyú-lövéseket hallottunk, de az is meg lehet, hogy a' mi feregeink tselekszék s hogy az ellenséget fok helyeken ijjesztgessék. — A' Bosznnyákok, a' mint halatik, nem fokot tartanak a' Skutari Bafa felől, és tsúfként *potsatliának* nevezik; az ő táborában 3 Sz. Ferentz szerzetebéli barátok mondatnak lenni, a' kik meg-változtatták ruhájokat, és a' kiknek hűségére számot tartanak a' keresztyének. Sok rendbéli tudósításként a' *Travniki* Bafa meg-finoroztatott volna,

alig

álig ha nem azért, mivel *Berbirt* fel nem szabadította. Az erre határozott *Kapídsi Bési* már régtől fogva a *Podrasnitzai* táborban tartózkodott volna, míg végtére el-lesvén fortélyát a' rája-bizott dolgot el-követé.

Ostriai Belgium

Brüszfelből Oktob. 30-dikáról irtaik: A' mi kapuink még most is bé-zárva tartatnak, de a' városban bé-kével vagyon minden. Az úgy nevezett Brabanti pá-trioták *H gfratenben* parantsolatot szegeztek ki, melly-ben meg-tiltják, hogy senki se mérészeljen a' Császári parantsolatoknak engedelmessé, és meg-engedik a' szabad kereskedést Hollandiába. A' *Mechelni* Érfek és az *Antverpeni* Püspök *Maeſtrichtben* mondatnak len-ni. 27-dikén hozta egy kurir a' tudósítást, hogy *Lillo* várát újra meg-vették a' Császári seregek és 28 pátrio-ták ott helyben mingyárt fel-akasztattak. Ezen várát következőképpen foglalták vólt-el a' pátrioták Oktob. 25: egynehány pénzzel el-tsábitott hajósok az Isteni tisz-telet alatt, pipával a' szajokban, a' várba menének, és mindent nyugalomban találván, jelt adának a' les-ben álló pátriotáknak, kik is 500-an sürü köd alatt *Lillo*ba bé-menének, az őrizetet, melly egynehány erőtlen vénekből áll vala, fegyverétől meg-foszták, 10 ágyút hordozó hajót, melly őrizetül a' *S'ide* vizén szolgál vala, el-foglalák. Ezen hajóval a' *Lief-enhoek*i várhoz hajozának, ezt is a' fel-adásra kényszeríték, és annak utánna mind a' két várban találtatott hadi pro-visiot el-vevék, mellyel vízfőz-térének *Breda* felé — *Breda*ból iratik Oktob. 28. Valamelly időtől fogva naponként fokasodtak a' Brabantiak ezen a' vidéken. 23 dikán egy kurir által parantsolatot vevének azok, a' kik *Zunderti* faluban valának, hogy készek legye-nek a' menetelre, és hamar még egy másikat, a' ki az indulásra való parantsolatot hozá. Még éjtzakanak ide.

idején útnak indulván, mind azokat magok mellé vették, a kik *Tilburgban*, *Osterthoutban* és a *Breda* körül lévő falukban tartozkodnak vala, és elégséges fegyvert szerezvén magoknak, 24-dikén reggeli 5 órakor az *Óstria*i határ felé ballagának; a hol megállapodának, forba állíták magokat, zászlóikat lobogtatták, melly egyik felén aranyos orofzlánynyal, a másikon *Antverpennek* ezüsts tziérével ékesítve vagyon. Minekutánna egy batalljonba formáltak volna magokat, *Hoogstratenen* keresztiül *Meir* felé folytatták útjokat. 25-dikén még 600 embereket vontak ottan a falukból magokhoz, és 3300 emberek számával *Turnhouton* keresztiül *Lier* felé útaztak, a hol estvére béis szállottak. Iten 26-dikán megnyugodtak. Estvére megértették *Sröder* Generálnak közelítését, és legottan visszavonták magokat *Turnhoutra*; holott 27-dikén hartzra keltek a Császári néppel, mellyben a Császáriakból egynehány tiszték és 90 katonák estenek-el, a patrioták közzül pedig sok százan hagyták ott fogaikat. Nem sokára azután még nagyobb veszedelembé ejtették a patrioták.

Utolsó szomorú tiszteletünk alkalmatosságával tegnapi napon eltemettetett társunknak Hlaváts Ágoston nevéndék Papnak ezen Epitaphiumot tettük Keresztyére:
 VnDIqVe CVM trlpLeX resonat VIDtorIa; pVgnans
 Augustine Hlaváts! tu quoque tripliciter,
 Victor orbis: cedunt palmas caro, dæmon, et orbis,
 Sic canere in coelis Jam Jo Triumphe, potes.
 Mors rapit ex clero, mensa virtutibus annos,
 Te Pietate gravem, credidit esse senem.

P E S T E N N,
 Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.